

NYT om naturbeskyttelsesloven

September 2001 - Indrykning nr. 299-307

Indhold

- 299. To naturklagenævnsafgørelser vedr. §3- områder beliggende i eller ved internationale naturbeskyttelsesområder
- 300. To naturklagenævnsafgørelser om vilkår i.f.m. dispensationer fra naturbeskyttelsesloven (NBSKL § 3)
- 301. Tre naturklagenævnteafgørelser om forskellige spørgsmål i.f.m. klager
- 302. Naturklagenævnsafgørelse (formandsafgørelse) om rørlægning af et § 3 - vandløb (NBKL §3, stk. 2).
- 303. Naturklagenævnsafgørelse (formandsafgørelse) vedr. vilkår i.f.m. anvendelse af et hedeareal til hjortefarm (NBSKL § 3)
- 304. Naturklagenævnsafgørelse (formandsafgørelse) om opsættende virkning af en klage (NBSKL §87, stk. 3).
- 305. Bekendtgørelse nr. 637 af 25. juni 2001 om beskyttede naturtyper.
- 306. Bekendtgørelse nr. 636 af 25 juni 2001 om bygge- og beskyttelseslinier.
- 307 Bekendtgørelse nr. 624 af 25. juni 2001 om beskyttede sten- og jorddiger og lignende med tilhørende vejledning.

299 . To naturklagenævnsafgørelser vedr. §3- områder beliggende i eller ved internationale naturbeskyttelsesområder (NBSKL § 3 samt §4, stk. 3, nr. 3 i bekendtgørelse nr. 782 af 1. nov. 1998 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder).

A. Et amt havde meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 og tilladelse efter planlovens § 35 til lovliggørelse af oprensning og udvidelse af et vandhul (på over 100 m² til 350 m²).

I amtets afgørelse var det anført, at dispensationen ikke gav ret til udsætning af ænder eller fisk eller til fodring ved søen, medmindre der over en periode på 15 år var sket fodring eller udsætning af de nævnte dyr. I så fald kunne fodringen og udsætningen forsat ske i samme omfang.

En interesseorganisation påklagede afgørelsen om, at fodring og udsætning af ænder eller fisk kunne fortsætte i samme omfang, såfremt det tidligere var foregået i mere end 15 år. Der

henvistes til vandhullets beliggenhed kun ca. 200 m fra et jagt- og forstyrrelsesfrit kerneområde for vandfugle. Risikoen for jagt ved vandhullet ville indvirke negativt på antallet af rastende ænder i den nærmeste del af og dermed være med til at undergrave hele formålet med den udvidelse af reservatet, som var sket i 1996.

Amtet anførte herover for, at der i tilladelsen var anvendt en standartformular om fodring og udsætning. Amtet var ikke uenig med klageren i, at fodring ved vandhullet kunne have betydning for fuglereservatet, men havde vurderet, at loven ikke gav hjemmel til at forbyde fodring, såfremt dette tidligere var sket.

I Naturklagenævnets (formandsafgørelse) hedder det bl.a.:

"Fodring og udsætning af ænder ved vandhullet indebærer en risiko for, at der vil blive udøvet jagt på stedet. Vandhullet ligger så tæt ved det internationale beskyttelsesområde, at det må antages - i overensstemmelse med amtets vurdering - at udøvelsen af jagt ved vandhullet kan medføre forstyrrelser, der har konsekvenser for de arter, området er udpeget for.

En ejer af en ejendom har kun umiddelbar ret til at fortsætte en eventuel udsætning og fodring i samme omfang som tidligere, så længe forholdene på stedet ikke ændres. I denne sag er der tale om ændrede forhold, idet der er søgt om oprensning og udvidelse af et eksisterende vandhul.

På den baggrund blev vilkåret i amtets afgørelse ændret, således at der ikke måtte udsættes ænder eller fisk eller ske fodring ved søen.

(Klagenævnets afgørelse af 7. feb. 2001, j.nr. 97-131/300-0021, SNS j.nr. 2001-4312/0-0001).

B. Et amt havde meddelt afslag efter naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 til etablering af en cykelsti indenfor åbeskyttelseslinien i en strandeng, beliggende i EF - fuglebeskyttelsesområde, Ramsarområde og Habitatområde, udlagt som et særligt beskyttelsesområde i et regionalt naturområde i regionalplanen, hvor der ikke efter retningslinie måtte tillades anlæg eller aktiviteter, der ikke fuldt ud kunne indordnes under beskyttelseshensynet.

Den lokale kommune, der påklagede afgørelsen, ønskede at omlægge en del af en eksisterende regional rekreativ cykelsti, således at den fik et forløb nærmere kysten. Amtet havde tidligere meddelt tilladelse til et forløb i et mere vestligt tracé, som ikke berørte strandengen, men kommunen ønskede nu et mere østligt forløb over en strandeng. Begge stiforløb var i deres helhed indenfor de internationale beskyttelsesområder.

Amtet havde i afgørelsen lagt vægt på, at stien eksisterede, og at der var givet dispensation til et alternativt forløb. På denne baggrund fandt amtet, at naturbeskyttelsesinteressen burde vurderes højest. Amtet havde i den tidligere tilladelse vurderet, at det da godkendte forløb ikke ville medføre nævneværdige konsekvenser eller forstyrrelser for området.

I Naturklagenævnets afgørelse (formandsafgørelse) er bl.a. anført følgende:

"Stien agtes anlagt indenfor et internationalt naturbeskyttelsesområde, gennem et isoleret beliggende strandengsområde, beliggende delvist indenfor strandbeskyttelseslinien. Det tidligere godkendte forløb er også indenfor det internationale beskyttelsesområde, men vest for strandengsområdet langs kanten af dyrkede områder.

Amtet vurderede ved det tidligere godkendte forløb, at det ikke ville medføre nævneværdige forstyrrelser, hvorimod man har vurderet, at forløbet gennem strandengsområdet vil være naturmæssigt uhensigtsmæssigt.

Naturklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte denne vurdering. Det forhold at det oprindelige stiforløb økonomisk set kan blive dyrere, findes ikke at kunne tilsidesætte beskyttelseshensynene, særligt når tages betragtning, at der er tale om omlægning af et eksisterende forløb af stien. Naturklagenævnet er endvidere enig med amtet i, at man ikke bør foretage anlæg og kanalisere færdsel gennem det isolerede beliggende strandengsområde."

På den baggrund blev amtets afgørelse stadfæstet.

(Klagenævnets afgørelse af 4. maj 2001, j.nr. 97-131/350-0018, SNS j.nr. 2001-4312/0001).

300 . To naturklagenævnsafgørelser om vilkår i.f.m. dispensationer fra naturbeskyttelsesloven (NBSKL § 3)

A. Et amt havde dispenseret fra naturbeskyttelseslovens § 3 i.f.m. en byudvidelse.

En interesseorganisation påklagede afgørelsen, idet den gjorde gældende, at der burde stilles vilkår om udlægning af erstatningsarealer for de inddragne beskyttede arealer.

Naturklagenævnet havde tidligere (i overensstemmelse med klagerens ønske) truffet delafgørelse om, at klagens opsættende virkning blev ophævet.

Fra klagerens side blev spørgsmålet om erstatningsarealer anset for principielt, da amtet både var anlægsmyndighed for vejprojektet og den myndighed, som havde meddelt dispensationerne. Der var endvidere henvist til, at amtet havde udtalt, at der i sager, hvor der var tale om tungtvejende samfundsmæssige interesser, aldrig blev stillet vilkår om erstatningsarealer ved inddragelse af beskyttet natur. Ifølge vejledningen til

naturbeskyttelsesloven havde det imidlertid ingen betydning for udlægning af erstatningsarealer, at der var tale om samfundsmæssige tungtvejende projekter.

Amtet anførte, at indgreb i naturtyperne blev vurderet individuelt, hvilket i særlige tilfælde, men dog ikke ved de aktuelle anlægsarbejder, kunne medføre krav om erstatningsbiotoper.

Ved de aktuelle vejudvidelser skønnedes udvidelserne ved vandløbspassagerne ikke at have påviselig negativ effekt på vandløbenes flora og fauna, når vandløbets niveau ikke blev ændret, og udvidelserne på ca. 3 m ind i overdrev, mose og eng havde kun lokal negativ affekt og var uden betydning for naturtyperne som helhed. På den baggrund kunne den samlede indskrænkning af beskyttede områder som følge af vejprojektet på ca. 1.800 m² ikke sammenlignes med en indskrænkning af et areal af samme størrelsesorden, som lå samlet. Dog var der på baggrund af, at vejprojektet medførte en kraftig indskrænkning af en mindre sø, stillet krav om en tilsvarende udvidelse af søen andensteds.

I Naturklagenævnets afgørelse (formandsafgørelse) hedder det bl.a. :

"Der må lægges vægt på, at amtet i de foreliggende sager har vurderet virkningerne af de enkelte indgreb og på den baggrund har anset indgrebene for at være uvæsentlige, bortset fra indgrebet, hvor der sker indskrænkning af en sø. Ud fra en samlet vurdering kan det herefter ikke kritiseres, at amtet ikke har stillet yderligere vilkår om udlægning af erstatningsareal for de beskyttede arealer, som går tabt ved vejudvidelsen.

Den omstændighed, at amtet også er anlægsmyndighed for vejprojektet, kan ikke i sig selv medføre en særlig forpligtelse til at udlægge erstatningsarealer i forhold til almindelig administrativ praksis."

På den baggrund blev amtets afgørelse stadfæstet.

(Klagenævnets afgørelse af 10 jan. 2001, j.nr. 97-131-800-0034 og 0035, SNS j.nr. 2001-4312/0-0001).

B. Et amt havde meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til anlæg af en sø på 1500 m² på vilkår bl.a. at søen af hensyn til vandkvaliteten ikke måtte anvendes til egentligt opdræt af andefugle, idet der ikke måtte udsættes flere fugle, end søen og dens omgivelser naturligt kunne rumme, og at plante- og dyreliv ville tage skade, samt eventuelt fodring skulle ske i god afstand fra vandkanten.

Afgørelsen var begrundet med, at søen blev anlagt på et artsfattigt og næringsrigt moseareal, der var domineret af rørgræs, toradet strå samt de mest almindelige fugtigbundsarter. Et par

mindre vandhuller på arealet var ved at forsvinde ved tilgroning med pil og høje stauder samt på grund af opfyldninger. Ved begrænset afgravning på maksimalt 1-1,5 m på de dybeste steder ville de store lavvandede partier i søen kunne blive en fin lokalitet for padder. Da søen kun skulle anlægges i en mindre del af det samlede moseareal, ville der samtidig kunne skabes en god sammenhæng mellem søen og de omgivende mosearealer.

Klagen fra en interessegruppe omfattede ikke selve dispensationen til anlægget af søen men kun det nævnte vilkår om opdræt og fodring af andefugle, som fandtes at være i strid med vejledningen til naturbeskyttelsesloven. Der savnedes en redegørelse for, hvad der skulle forstås ved "egentlig opdræt" og spørgsmålet om, hvor mange udsatte ænder området naturligt kunne rumme. Der henvistes til en afgørelse truffet af Naturklagenævnet om, at vilkår skal være så specifikt målsat, at det efterfølgende på objektivet grundlag er muligt at konstatere, hvorvidt de fastsatte vilkår er opfyldt.

Ansøgeren havde over for klageren oplyst, at et vilkår om forbud mod udsætning og fodring af andefugle ville kunne accepteres.

Amtet anførte her overfor, at det påklagede vilkår var et vilkår, der normalt blev knyttet til amtets dispensationer til etablering af søer over 1000 m² i kulturpåvirkede og næringsrige områder. Tilstedeværelsen af andefugle i et begrænset antal ville efter amtets opfattelse ikke skade den fremtidige sø, der i forvejen måtte forventes at blive næringsrig. Antallet af udsatte ænder var ikke nærmere defineret i amtets dispensation, da det hang nøje sammen med de fysiske og kemiske forhold, der ville opstå i søen efter udgravningen. Vilkåret ville dog umiddelbart kunne kontrolleres ved observation af eventuelle skader på søen i form af unaturlig eutroficerings, og amtet fandt derfor, at vilkåret ville kunne administreres. Det fremgik i øvrigt af vilkåret, at evt. fodring skulle ske uden for beskyttet natur, hvilket ville sige 10-15 meter fra den nye sø og på eksisterende landbrugsjord. Amtet fastholdt derfor afgørelsen på baggrund af sagens principielle indhold.

I Naturklagenævnets afgørelse (formandsafgørelse), der stadfæstede amtets afgørelse, er anført bl.a. følgende:

"Amtet har i forbindelse med det påklagede vilkår lagt til grund, at tilstedeværelsen af et begrænset antal andefugle ikke vil være til skade for en sø på over 1000 m² i en mose, der i forvejen er kulturpåvirket og næringsrig. Amtet finder, at vilkåret vil kunne administreres, idet udsætning af for mange fugle og dermed en forrykning af balancen i søen på længere sigt vil medføre en unaturlig observerbar eutroficerings.

Naturklagenævnet er på baggrund af amtets redegørelse for de konkrete forhold på stedet enig i, at der omhandlede vilkår må kunne administreres og dermed er tilstrækkeligt præcist til at opfylde kravene til et lovligt stillet vilkår."

(Klagenævnets afgørelse af 26. jan. 2001, j.nr. 97-131/800-0036. SNS j.nr. 2001-4312/0-0001).

301 . Tre naturklagenævnteafgørelser om forskellige spørgsmål i.f.m. klager

(NBSKL § 78, stk. 1 og § 87).

A. Et amt havde meddelt påbud om standsning af opfyldning af et moseareal, som amtet anså som omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Efter at have foretaget besigtigelse og forhandlet med ejendommens ejer vurderede amtet, at opfyldningen af en del af arealet var blevet reableret, men at den øvrige del af arealet siden en i 1993 foretaget vurdering havde vokset sig ud af beskyttelsen og således ikke længere var omfattet af § 3.

Danmarks Naturfredningsforening klagede til Naturklagenævnet over ikke at have modtaget underretning om amtets afgørelse, da der var tale om lovliggørelse af et tidligere opfyldt areal.

Interesseorganisationen fandt, at det sidstnævnte område fortsat måtte karakteriseres som mose.

I klagenævnets afgørelse (formandsafgørelse) hedder det:

" Med fjernelse af den ulovlige opfyldning på det omhandlede areal har ejeren efter amtets opfattelse foretaget en fysisk lovliggørelse af forholdene. Denne vurdering er foretaget af amtet som tilsynsmyndighed efter naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 6. Tilsynsmyndighedens afgørelser kan ikke påklages, jf. § 78, stk. 1.

På baggrund af forarbejderne til biotopbeskyttelsen efter lovens § 3 (og tidligere naturfredningslovens §§ 43-43b) må det afvises, at tredjemand kan påklage et amts beslutning om, at et areal ikke er beskyttet efter lovens § 3.

Danmarks Naturfredningsforening må - uanset de beføjelser og den særlige status, som forening i øvrigt er tillagt i naturbeskyttelsesloven - i denne sammenhæng være at betragte som tredjemand. Foreningen findes herefter ikke at være berettiget til at klage over amtets beslutning om, at det nuværende opfyldte areal på ejendommen ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Amtet har således ikke været forpligtet til at underrette Danmarks Nautrfredningsforening om amtets afgørelse af 15. august 2000.

Klagen fra Danmarks Nautrfredningsforening kan herefter ikke realitetsbehandles."

(Klagenævnets afgørelse af 26. jan. 2001, NKN j.nr. 97-131/250-0006, SNS j.nr. 2001-4312/0-0001).

B. I en anden sag havde et amt med henblik på opfyldelsen af en af Naturklagenævnet stadfæstet afgørelse af 22. marts 2000 (se indrykning nr. 275 B), der var godkendt forudsætningsvis af Vestre Landsret i.f.m. en straffesag (se indrykning nr. 284 B), om retablering af et opfyldt moseareal, hvor retablering endnu ikke var sket, markeret det areal, hvor opfyldningen skulle fjernes, med nedsatte pæle.

Lodsejeren klagede til Naturklagenævnet med påstand om, at afgrænsningen var forkert.

I Naturklagenævnets afgørelse (formandsafgørelse) er anført bl.a. følgende:

"Det er ... Amt, der skal føre tilsyn med overholdelsen af Naturklagenævnets afgørelse af 22. marts 2000, og det er i forbindelse hermed, at der er sket afsætning af pælene i marken.

Det er alene amtsrådets afgørelser efter loven eller de regler, der udstedes efter loven, der kan påklages til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 1.

Som sagen er oplyst, har amtet ikke truffet en ny afgørelse, der kan påklages til Naturklagenævnet, men alene foretaget en afsætning af pæle i forbindelse med tilsynet med, at De overholder nævnets afgørelse. Nævnet kan derfor ikke realitetsbehandle Deres klage.

De har overskredet fristen for retablering, som var fastsat til den 1. september 2000 i nævnets afgørelse. Det er amtet, der som tilsynsmyndighed skal tage stilling til, hvornår området herefter skal være retableret."

(Klagenævnets afgørelse af 27. feb. 2001, j.nr. 97-131/500-0027, SNS j.nr. 2001-4312/0-0001).

C. Et amt havde i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3, jf. § 3, samt planlovens § 35, stk. 1, meddelt tilladelse til jævning af en gammel, privat råstofgrav med et 100 m² stort vandhul.

Tilladelsen blev annonceret i dags- og ugepressen 20. -21. marts 2001 med oplysning om 4-ugers klagefrist. Af annoncen fremgik, at tilladelsen vedrørte matr. nr. 10, Stouby By, Stouby,

tilhørende Peder Høgh Niensens bo. Endvidere oplystes telefonnummer til den sagsbehandler i amtet, der kunne besvare spørgsmål vedrørende sagen.

Ved klagefristens udløb den 18. april 2001 var der ikke indkommet klager, hvilket blev meddelt ansøger.

Ved klage af 25. april 2001 (d.v.s. efter klagefristens udløb den 18. april 2001) , med uddybning af 4. maj 2001, påklagede en række naboer afgørelsen. Klagerne gjorde gældende, at amtets annoncering var så mangelfuld og vildledende, at klagerne ikke havde haft mulighed for at identificere ejendommen. Det anførtes herved, at den aktuelle adresse ikke var oplyst, og at matrikelnummeret var angivet som 10h, men at arealet indtil 2. november 2000 havde matrikelnummer 10a, hvorunder arealet stadig stod opført på amtets hjemmeside.

... Amt havde oplyst, at ejendommen matr. nr. 10h tidligere udgjorde en del af ejendommen matr. nr. 10a smst., der bestod af to lodder, indtil omhandlede areal blev særskilt matrikuleret den 2. november 2000.

Amtet havde endvidere oplyst, at ... Kommunes oplysninger om ejerforhold heller ikke havde været helt korrekte, idet ejendommen ikke var ejet af Peder Høgh Niensens bo, men i stedet af Ingeborg Niensens bo. Ingeborg Nielsen var enke efter Peder Høgh Nielsen.

I klagenævnets afgørelse (formandsafgørelse) hedder det:

" Efter naturbeskyttelseslovens § 87 og planlovens § 60 skal klage være skriftlig indgivet inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt eller offentliggjort. En ukorrekt offentliggørelse vil efter omstændighederne kunne bevirke, at klagefristen suspenderes.

Der er ikke i loven fastsat nærmere bestemmelser om, hvilke oplysninger en annoncering af en tilladelse skal indeholde. Efter praksis lægges der afgørende vægt på, at det på grundlag af oplysningerne i annoncen skal være muligt at identificere den pågældende lokalitet. Som omtalt af klagerne kan det være hensigtsmæssigt med oplysning om adresse, men det kan ikke opstilles som et krav.

Den påklagede bekendtgørelse indeholdt oplysning om korrekt matrikelnummer. Et matrikelnummer er en entydig registrering, der netop tilsigter at identificere en fast ejendom. Såfremt en afgørelse vedrører en ejendom med et meget stort areal, kan det efter omstændighederne være påkrævet med en nærmere konkretisering af det sted, som afgørelsen angår. I den foreliggende sag findes oplysning om matrikelnummer sammenholdt med beskrivelsen af ejendommen og det tilladte at indeholde fornødne oplysninger til at opfylde lovens krav.

Det kan ikke tillægges afgørende vægt, at amtets hjemmeside ikke var opdateret. Det samme gælder den ukorrekte ejerbetegnelse.

Klagerne kan således ikke gives medhold i, at offentliggørelsen ikke har gyldighed, og klagen afvises herefter som for sent modtaget."

(Klagenævnets afgørelse af 31. maj 2001, j.nr. 97-131/600-0029, SNS j.nr. 2001-4312/0-0001).

302 . Naturklagenævnsafgørelse (formandsafgørelse) om rørlægning af et § 3 - vandløb (NBKL §3, stk. 2).

Et amt havde meddelt dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 til rørlægning af en strækning på 175 m af et § 3 - vandløb. Ansøgningen omfattede rørlægning af i alt 450 m.

Amtet havde i februar 2000 konstateret, at grøften i den nedre del var svagt vandførende med betydelige tilløb fra dræn umiddelbart syd for Grøftens øvre del var meget svagt vandførende med algevækst, og bredderne domineret af eng- og mosvegetation bestående af tagrør, lodden Dueurt, Lysesiv, Mjødurt, Kvikgræs og Vild Kørvel. Grøften modtog næringsrigt drænvand fra de omkringliggende, intensivt dyrkede og afgræssede landbrugsarealer, og et åbent forløb ansås for at være af betydning for grøftens selvrensende effekt og dermed også for næringsstofbalancen i Å, som var et højt målsat vandløb.

Amtet havde vurderet, at en rørlægning af hele den ansøgte strækning ville fjerne en forbindelse i landskabet af betydning for flora og fauna, hvilket ville være særlig problematisk, da det eksisterende landskab i forvejen var fattigt på biologiske forbindelser. En rørlægning af den øvre og biologisk mindst værdifulde del ville derimod efter amtets opfattelse ikke betyde en væsentlig ændring af naturtilstanden i området.

Afgørelsen blev påklaget til Naturklagenævnet af Naturstyrelsen, der bl.a. anførte at sagen var principiel, da det havde været fast praksis i administrationen af naturbeskyttelseslovens § 3 og den tidligere gældende naturfredningslovens § 43, at væsentlige dyrkningsmæssige og økonomiske hensyn ikke alene var tilstrækkelig begrundelse for en dispensation til rørlægning af vandløb. Der blev i den forbindelse henvist til 4 afgørelser truffet af Naturklagenævnet i tidligere dispensationssager.

En tilsvarende administrationspraksis havde styrelsen i øvrigt selv anlagt som klageinstans for afgørelser efter vandløbsloven.

Naturstyrelsen fandt, at vandløbet med den etablerede vegetation dels var en bevaringsværdig biotop i sig selv, dels ikke kunne udelukkes at spille en rolle som spredningskorridor f.eks. til og fra den sø, der var omtalt i sagen. Et åbent forløb var af betydning for vandløbets

selvrensende effekt, og det eksisterende landskab var i forvejen fattigt på biologiske forbindelser. En rørlægning måtte derfor vurderes som en forringelse af naturtypen lokalt og til ugunst for den nedstrøms liggende Å.

Amtet anførte under klagesagen bl.a. at den øvre del afgrøften ikke levede op til de oprindelige kriterier, og grøftens faktiske, fysiske tilstand på strækningen berettigede ikke til en udpegning som beskyttet vandløb, hvilket indebærer, at denne del af grøften sandsynligvis ville blive udtaget af beskyttelsen ved en revision af udpegningen.

I Klagenævnets afgørelse, der gav Naturstyrelsen medhold, hedder det bl.a. :

"Ved behandling af ansøgninger om dispensation til rørlægning af vandløb må der lægges vægt på hensynet til at bevare disse som en del af naturen og landskabsbilledet. En rørlægning vil indebære, at en stor del af det naturlige dyre- og planteliv i forbindelse med den rørlagte strækning forsvinder. Samtidig sker der en væsentlig forringelse af den vandrensende effekt, som vegetationen i forbindelse med vandløbet på den rørlagte strækning har. Det anførte gælder, uanset om det beskyttede vandløb har en så ringe størrelse, at det kan blive udsat for udtørring i tørre perioder om sommeren.

Ovenstående forhold, som er gældende for vandløbet, må antages at indebære en naturmæssig forringelse af områdets tilstand og bør derfor ikke tillades. Hensynet til driftsmæssige fordele for ejendommen er ikke i sig selv tilstrækkeligt til at begrunde en dispensation.

Det må lægges til grund for afgørelsen, atgrøften i sin fulde udstrækning er registeret som et vandløb omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Spørgsmålet om, hvorvidt dele af vandløbet skal udtages af beskyttelsen, må afvente en fremtidig samlet revision af beskyttede vandløb i Amt."

(Klagenævnets afgørelse af 22. marts 2001, j.nr. 97-131/800-0039, SNS j.nr. 2001-4312/0-0001).

303 . Naturklagenævnsafgørelse (formandsafgørelse) vedr. vilkår i.f.m. anvendelse af et hedeareal til hjortefarm (NBSKL § 3)

Et amt havde meddelt tilladelse til at anvende et hedeareal til hjortefarm i 10 år bl.a. på vilkår, at naturtilstanden på hedearealet løbende blev vurderet af amtet, at driften bl.a. på grundlag heraf løbende blev tilpasset ved eventuelle nødvendige begrænsninger og forebyggende foranstaltninger, at der ikke blev anvendt kemiske ukrudtsmidler eller næringsstoffer, at evt. tilskudsfodring ikke måtte ske på det naturbeskyttede hedeareal, og at der ikke blev foretaget jordbearbejdning.

En interesseorganisation påklagede afgørelsen til Naturklagenævnet under henvisning til bl.a., at der ikke i Danmark var erfaring med pleje af hedearealer ved afgræsning med kron dyr, at det ikke var stillet som vilkår, at dyrene ikke måtte færdes på hedearealerne, når der blev tilskudfodret på ikke beskyttede arealer, at anvendelsen af området til hjortefarm ville ændre områdets naturlige tilstand, at området tidligere havde henligget uhegnet, og at det var tvivlsomt, om afgræsningen ville være naturforbedrende.

Naturstyrelsen udtalte, at udsætning af 50 kron dyr på 29 ha. hede og et tilstødende stykke agerjord, drevet under hensyntagen til hedens tilstand, ville kunne styrke heden og lyngtæppet. Styrelsen lagde vægt på, at tilskuds fodring alene skete udenfor hedeområdet, og understregede, at dyrene ikke burde have adgang til hedeområdet, når der blev tilskudfodret for at undgå en sekundær næringstilførsel.

I klagenævnets afgørelse, der i princippet stadfæstede amtets afgørelse, er anført bl.a. følgende:

"Der er efter naturbeskyttelseslovens §3 ikke noget direkte forbud mod afgræsning af hedearealer. En afgræsning, der indirekte ændrer tilstanden af heder, f.eks. gennem en sekundær næringstilførsel, vil dog være omfattet af bestemmelsen i § 3.

Naturklagenævnet forudsætter, at amtets vilkår om at der ikke må tilskudsfodres på det naturbeskyttede areal, skal forstås således, at dyrene ikke har adgang til hedeområdet, når der tilskudsfodres på det ikke naturbeskyttede areal. Der må således ikke ske en sekundær tilførsel af næring til hedearealet.

Naturklagenævnet finder herefter, at der ved den meddelte tilladelse med vilkår for driften af hjortefarmen, ikke vil kunne ske væsentlige ændringer af tilstanden af hedeområdets natur i en negativ retning. Der er således lagt afgørende vægt på, at tilskuds fodring ikke sker på hedearealet, at amtet over en 10-årige periode - for hvilken tilladelsen er meddelt - løbende følger udviklingen og, at driften om nødvendigt tilpasses efter amtets anvisninger.

Naturklagenævnet finder, at der ved disse vilkår ses at være taget de fornødne hensyn til at sikre områdets natur med eventuelle utilsigtede ændringer.

Det er indgået i vurderingen af sagen, at det ikke kan afvises, at ansøger har fået det indtryk, at hjortefarmen kunne etableres uden tilladelse samt, at projektet i forlængelse heraf er blevet påbegyndt.

Det forhold, at området ikke tidligere har været indhegnet, findes ikke at kunne tillægges betydning i sagen.

På den baggrund stadfæstes Amts tilladelse med vilkår af 8. juni 1999, idet Naturklagenævnet skal præcisere, at dyrene ikke har adgang til hedearealet, når der sker tilskuds fodring."

(Klagenævnets afgørelse af 12. dec. 2000, j.nr. 97-131/350-0020, SNS j.nr. 4316/0-0004).

304 . Naturklagenævnsafgørelse (formandsafgørelse) om opsættende virkning af en klage (NBSKL §87, stk. 3).

I forbindelse med en amtslig tilladelse til anlæg af en omfartsvej blev der dispenseret til indgreb i et vådområde (NBSKL § 3) og nogle diger (NBSKL § 4).

Amtets tilladelse til anlæg af omfartsvejen blev påklaget til Naturklagenævnet.

Amtet anmodede om, at klagen ikke blev tillagt opsættende virkning f.s.v. angik anlæg af en bro, hvilket anlægsarbejde ikke ville berøre det beskyttede område.

Spørgsmålet om klagens opsættende virkning blev optaget til særskilt afgørelse, i hvilken det er anført:

" Som sagen foreløbig er oplyst, ses der ikke grundlag for at opretholde klagens opsættende virkning i overensstemmelse med hovedreglen i naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3 for broarbejdet, idet dette arbejde ikke berører de omhandlede områder.

Det skal bemærkes at klagen har opsættende virkning, jf. naturbeskyttelsesloven § 87, stk. 3 for de øvrige anlægsarbejder ved vejen."

(Klagenævnets afgørelse af 30. jan. 2001, j.nr. 97-131/250-0008, SNS j.nr. 4312/0-0001).

305 . Bekendtgørelse nr. 637 af 25. juni 2001 om beskyttede naturtyper.

Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. august 2001 og erstatter bekendtgørelse nr. 572 af 25. juni 1992 om beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger m.v., som senest ændret ved bkg. 838 af 4. september 2000, der samtidig blev ophævet, idet reglerne om sten- og jorddiger er udskilt i en særlig bekendtgørelse, jf. indrykning nr. 306.

I forhold til den tidligere gældende bekendtgørelse er der indsat nye bestemmelser i § 3, som er en følge af Rådets direktiv nr. 92/43 af 21. maj 1992 med senere ændringer (EF-habitatdirektivet).

Ifølge § 3 kan der ved administration af dispensationsbestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3, ikke gøres undtagelse fra bestemmelserne i § 3, hvis dette vil være i strid med habitatdirektivets art. 12, stk. 1 litra d), og art. 13, stk. 1, litra a).

Artikel 12, stk. 1, litra d), rummer et specifikt krav om at beskytte levesteder for de i direktivets bilag IV nævnte arter. Den nye bestemmelse i bekendtgørelsens § 3 indebærer derfor, at hvor der er regelmæssig forekomst af bilag IV-arter, må der ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende arters yngel- og rasteområde. Dette hensyn skal myndighederne inddrage i deres planlægning og administration af konkrete beføjelser.

Artikel 13, stk. 1, litra a) i direktivet indeholder et forbud mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af de i direktivets bilag IV indeholdte planter. Henset til formålet med habitatdirektivets art. 13 må denne bestemmelse fortolkes således, at der ved den konkrete administration ikke blot skal tages hensyn til forpligtelsen til at beskytte de omfattede planter, der alle er fredede/ vil blive fredede i artsfredningsbekendtgørelsen (under revision), men også interessen i at beskytte arternes levesteder.

Efter direktivets art. 16 kan reglerne i art. 12 og art. 13 fraviges i 5 nærmere opregnede tilfælde, men kun hvis der ikke kan findes nogen anden brugbar løsning, og hvis fravigelsen ikke hindrer opretholdelsen af den pågældende bestands bevaringsstatus i dens naturlige udbredelsesområde.

De fleste af de for Danmark relevante bilag IV-dyrearter er i hele eller dele af året knyttet til områder, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelseslovens eller andre regler i denne lov, der indeholder forbud med tilstandsændringer (se indrykning nr. 306). Tilsvarende har mange af de beskyttede plantearter deres almindelige voksesteder i disse områder. Generelt må disse områder således karakteriseres som de vigtigste levesteder for arterne. Der er derfor indsat bestemmelser i § 3, der afspejler forpligtelserne i habitatdirektivet på dette område.

Bestemmelserne i direktivet gælder imidlertid også for andre områder, hvor der regelmæssigt forekommer bilag IV-arter, og er bindende ikke blot for amterne, men også for andre myndigheder, derunder kommuner.

I bestemmelsen er det tillige præciseret, at reglerne i bekendtgørelse nr. 782 af 1. november 1998 om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder gælder for beskyttede naturtyper, der rummer levesteder for arter, der er omfattet af bilag IV, i det omfang de tillige er udpeget som EF-habitatområder for en eller flere af disse arter.

Bl.a. af hensyn til den rapporteringspligt, som påhviler medlemsstaterne efter art. 16, er det i § 9, stk. 2 fastsat, at alle afgørelser om naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1-3, der indebærer en afvigelse af beskyttelse efter art. 12, stk. 1 litra d), eller art. 13, stk. 1, litra a), i EF-habitatdirektivet, skal meddeles Naturstyrelsen.

De øvrige ændringer i bekendtgørelsen er en konsekvens af, at bestemmelserne om sten- og jorddiger er udskilt i sin egen bekendtgørelse.

(J. nr. SN 2001-001/NBK-0003).

306 . Bekendtgørelse nr. 636 af 25 juni 2001 om bygge- og beskyttelseslinier.

Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. august 2001 og erstatter bekendtgørelse nr. 547 af 22 juni 1992, som ændret ved bkg. nr., 839 af 4. september 2000, om samme emne, der samtidig blev ophævet.

I forhold til den tidligere gældende bekendtgørelse er der indsat nye bestemmelser i §§ 3 og 5 stk. 2, som er en følge af Rådets direktiv nr. 92/43 af 21. maj 1992 med senere ændringer (EF-habitatdirektivet).

Ifølge §3 kan der ved administration af dispensationsbestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3, ikke gøres undtagelser fra bestemmelserne i § § 15 og 16 (strandbeskyttelses- og åbeskyttelseslinien), hvis dette vil være i strid med habitatdirektivets art. 12, stk. 1, litra d) eller art. 13, stk. 1, litra a). I § 5 stk. 2, er det endvidere fastsat, at alle afgørelser efter §§ 15 og 16, der indebærer en fravigelse af beskyttelsen efter disse bestemmelser i direktivet skal meddeles til Naturstyrelsen. For en nærmere beskrivelse af de nævnte beskyttelsesbestemmelser i direktivets art. 12 og 13 henvises til indrykning nr. 305.

Herudover er der i bekendtgørelsen foretaget visse ændringer i konsekvens af ændring af naturbeskyttelsesloven om strandbeskyttelseslinien jf. lov nr. 439 af 1. juni 1994 og lov nr. 282 af 12. maj 1999 om ændring af naturbeskyttelsesloven mv.

(J.nr. SN 2001-001/NBK-0003).

307 Bekendtgørelse nr. 624 af 25. juni 2001 om beskyttede sten- og jorddiger og lignende med tilhørende vejledning.

Bekendtgørelsen, der trådte i kraft den 1. august 2001, erstatter den foreløbige afgrænsning af de beskyttede sten- og jorddiger og lignende, jf. naturbeskyttelseslovens § 4, der var fastsat i bekendtgørelse nr. 572 af 25. juni 1992 om beskyttede naturtyper og sten- og jorddiger m.v. Efter disse bestemmelser var alene de diger, som er angivet på Geodatastyrelsens 4 cm kort, beskyttede.

I den nye bekendtgørelse § 1, stk. 1, er definitionen af de beskyttede diger udvidet en smule, idet

1. alle stendiger,
2. andre diger, der ejes af offentlige myndigheder samt
3. andre diger, der ligger på eller afgrænser naturtyper, der er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3

er omfattet af den umiddelbare beskyttelse sammen med de diger, der er optaget på 4 cm kortene.

Langt størstedelen af de diger, der er omfattet af § 1, stk. 1, var også omfattet af den tidligere gældende beskyttelsesordning.

Amterne skal foretage en vejledende registrering af de beskyttede diger på samme måde, som den registrering, der er foretaget af de beskyttede naturtyper, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 3-5. Amterne skal offentliggøre registreringen senest den 1. juli 2003.

Som noget nyt har amterne efter bekendtgørelsens § 2 mulighed for, såfremt man ønsker det, at erstatte den generelle beskyttelse med en konkret udpegning af beskyttede diger inden for et geografisk område, der mindst skal omfatte én kommune. Som led heri kan amtsrådet beslutte at medtage beskyttelsesværdige diger, der ikke er omfattet af den generelle beskyttelse, og udtage ellers beskyttede diger, hvis de har en ringe kulturhistorisk, biologisk og landskabelig værdi.

Efter procedurereglerne i bekendtgørelsens § 3-5 skal de berørte parter og offentligheden indrages i beslutningsprocessen, og Naturstyrelsen kan gøre indsigelse mod udpegningen med den konsekvens, at amtsrådets beslutning ikke får retsvirkning, før der er opnået enighed mellem Naturstyrelsen og amtsrådet om ændringer.

Herudover indeholder bekendtgørelsen i §§ 7 og 9, stk. 2, nye bestemmelser om gennemførelsen af EF-habitatdirektivets art. 12 og 13. Der henvises herom til indrykning nr. 305.

Samtidig med bekendtgørelsen er der udsendt en vejledning om beskyttede sten- og jorddiger.

Vejledningen indeholder retningslinier,

- for amternes registrering af generelt beskyttede diger,
- for en eventuel samlet vurdering og udpegning af beskyttede diger indenfor et nærmere bestemt geografisk område
- og for administrationen af beskyttelsesbestemmelserne, herunder dispensationsbeføjelsen i naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3.

Vejledningen kan ses på Naturstyrelsens hjemmeside www.sns.dk.

(J. nr. SN 2001/0011/NKB-0003).